

Silný finiš v 2020

Autori: Daniel Dujava, Vladimír Peciar, Vojtech Plutzer

Ekonomika v závere roka napriek druhej vlne pandémie nespomalila. Priemyselná výroba pokračovala v rýchlom reštarte z leta a trh práce zmiernil zaostávanie. Pokles HDP tak bude za celý minulý rok bližšie k 5 %, čo je lepší výsledok ako predpokladali pôvodné prognózy.

Záver roka prekvapivo pozitívny vďaka priemyslu

- Výkon ekonomiky v druhej vlne zatiaľ neklesol. HDP v štvrtom štvrťroku dokonca vzrástlo po sezónnom očistení o 0,2 %. Aktivita v poslednom kvartáli bola vyššia než očakávania z aktuálnej prognózy, ktorá predpokladala silnejší vplyv druhej vlny pandémie. Medziročne výkon zaostal o 2,7 % a ekonomika tak do konca roka zmazala veľkú väčšinu prepadu z jari.
- Dynamiku potiahla najmä exportne orientovaná priemyselná výroba automobiliek. Vďaka nej dosiahla domáca priemyselná produkcia v decembri najvyšší medziročný rast z celej EÚ. Rýchle údaje o vyhľadávaní automobilových značiek na internete pritom nesignalizujú výraznejšie poklesy v tomto sektore ani v prvom štvrťroku tohto roka. Stabilita priemyslu sa odráža aj na medziročnom raste spotreby elektriny v posledných týždňoch.

Zamestnanosť zmiernila zaostávanie a stabilizuje domácu spotrebu

- Lepší výkon ekonomiky v závere roka podporil trh práce. Zamestnanosť medziročne zmiernila zaostávanie vo štvrtom štvrťroku na 2 % a vyhla sa výraznému prepúšťaniu podobnému v prvej vlne. Stále však platí, že zotavenie trhu práce bude trvať dlhšie. Napriek zvýšenému dopytu po práci v priemysle, počet voľných pracovných pozícií od októbra mierne klesá. Podľa údajov Sociálnej poisťovne v januári chýbalo na trhu práce viac ako 60 tis. pracovných miest v porovnaní s minulým rokom.

- Internetové vyhľadávanie slovného spojenia „urad prace“ tiež naznačuje zvýšenie počtu nových nezamestnaných v januári a februári.
- Značná časť ekonomiky sa však prispôsobila pandémie a zatiaľ úspešne odoláva druhej vlne. Aj pre odolnejší trh práce spomalili maloobchodné tržby v závere roka len nevýrazne. Spotreba domácnosti tak zostala stabilná aj napriek obmedzeniam. Ani indikátory ekonomického sentimentu v novom roku nepredpovedajú poklesy aktivity obdobné tým z prvej vlny koronakrízy. Podľa údajov z eKasy spotrebu domácností podržali najmä supermarkety a e-shopy, ktoré sú víťazmi pandémie. Reštaurácie a ubytovacie zariadenia sú naopak v rovnako hlbokej recesii ako počas prvej vlny.

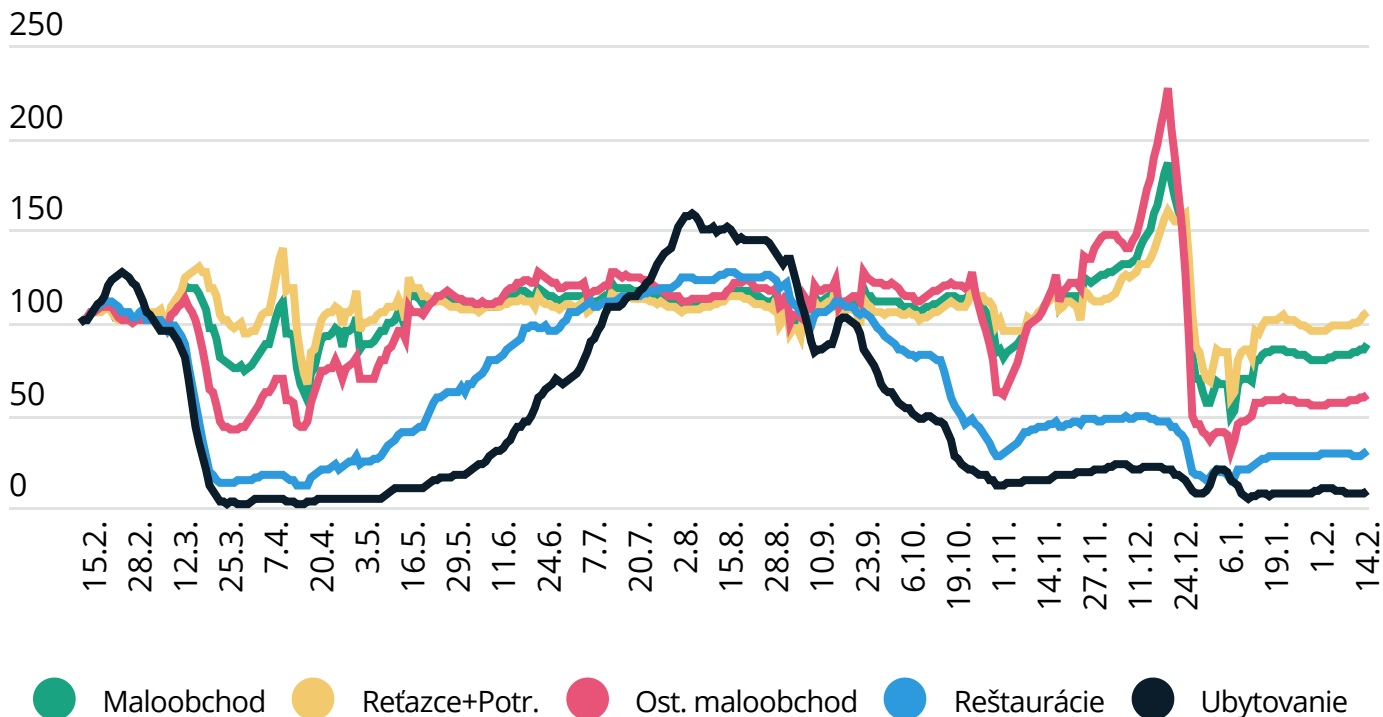

Vplyv pandémie bol v minulom roku miernejší než prognózy

- Celoročný HDP bude v roku 2020 pravdepodobne o 5,2 % nižší ako v roku 2019. Aktivita tak skončila na hornej hranici pôvodných odhadov. Výkon ekonomiky na jar síce prudko klesol, no v druhom polroku po uvoľnení opatrení dobehol veľkú časť prepadu. Podľa doterajších údajov k poklesu najviac prispievajú investície firmami tlmené obmedzeniami a vysokou mierou neistoty. Potvrďuje sa tiež predpoveď aprílovej prognózy IFP, že obchodná bilancia bude v roku 2020 prispievať k tvorbe HDP pozitívne. Dovoz počas pandémie klesol výraznejšie než vývoz, podobne ako počas globálnej finančnej krízy v roku 2009.
- Počet zamestnaných klesol za celý rok 2020 o 1,9 %, čo je lepší výsledok než pôvodné odhady. K výraznejšiemu nárastu nezamestnanosti nedošlo vďaka opatreniam na podporu skrátenej práce. Podniky tak nemuseli hromadne prepúšťať a keď sa ekonomická situácia zlepšila, mohli svojich zamestnancov opäť rýchlo prijať do zamestnania. Hlbšiemu prepadu zamestnanosti zabránil aj svižný reštart priemyslu v druhom polroku. Dopyt po práci v tomto sektore ako v jednom z mála stúpol vďaka silnej produkcii a dopytu zo zahraničia. Špecifický charakter koronakrízy ukázal, že aj možnosť pracovať z domu tlmila nárast nezamestnanosti. O prácu v roku 2020 prichádzali najmä zamestnanci zo služieb, kde bol potrebný osobný kontakt so zákazníkom (ubytovanie, reštaurácie a kultúra).

GRAFY

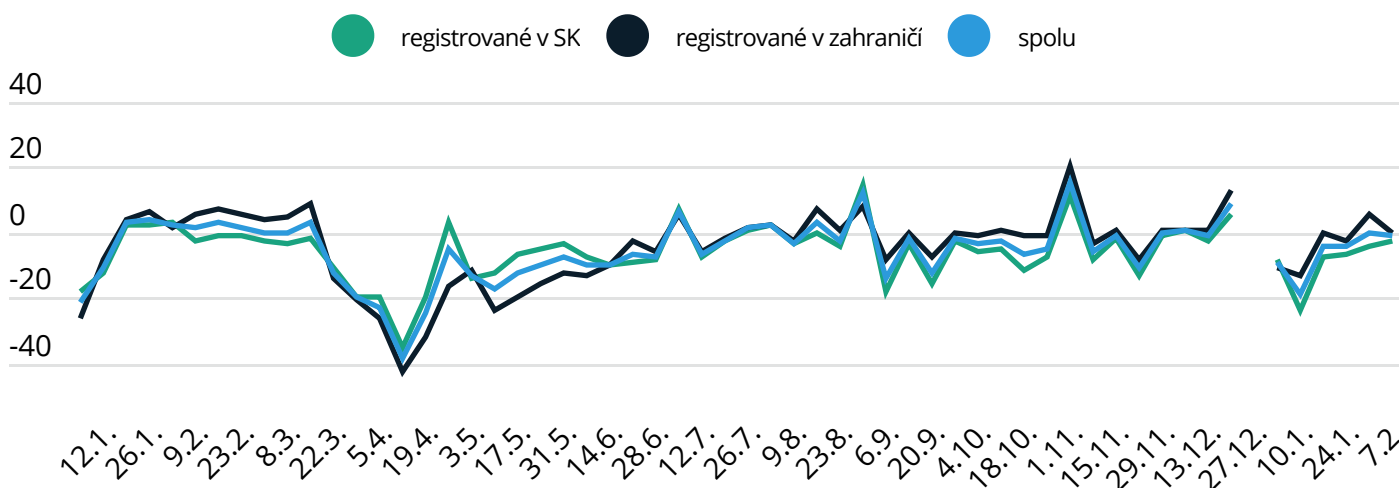
Tržby eKasa podľa sektorov, rok 2020, 2021 (index, 11.2. = 100)

[Download data](#)

Zdroj: eKasa, IFP

Počet najazdených km nákladnej dopravy (% zmena oproti rovnakému obdobiu minulého roku)

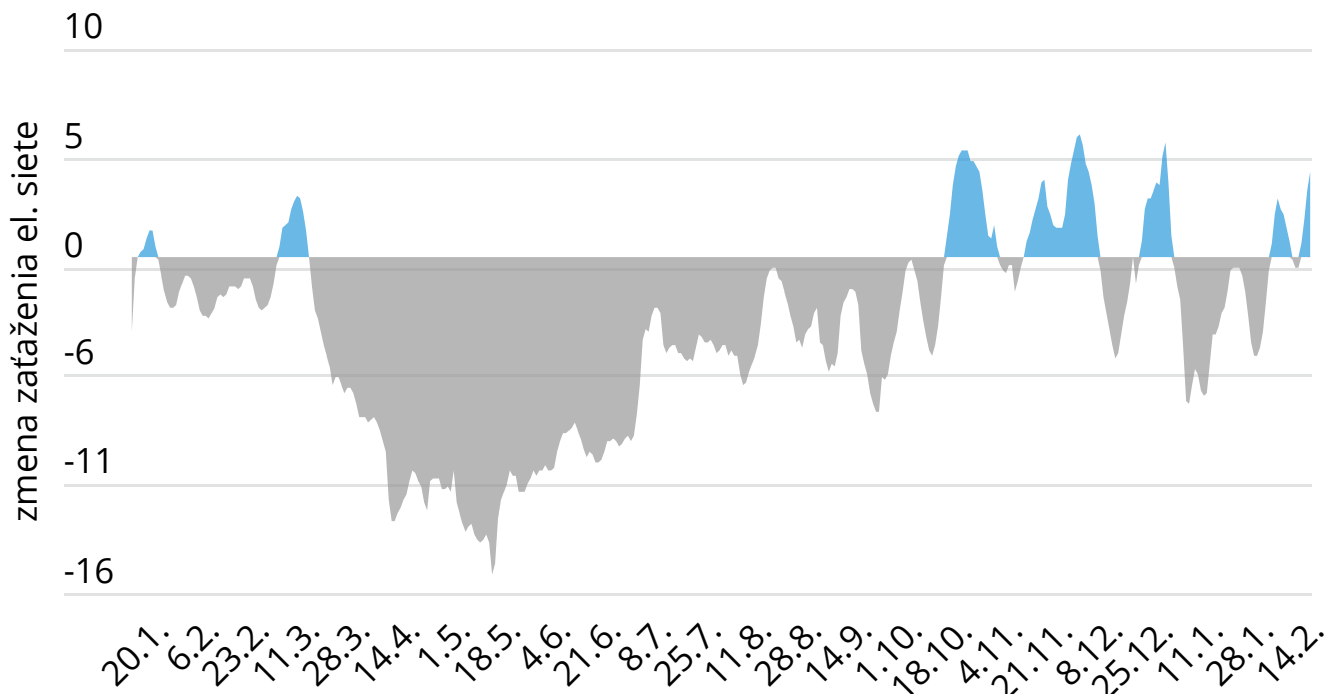

[Download data](#)

Zdroj: Skytoll, IFP

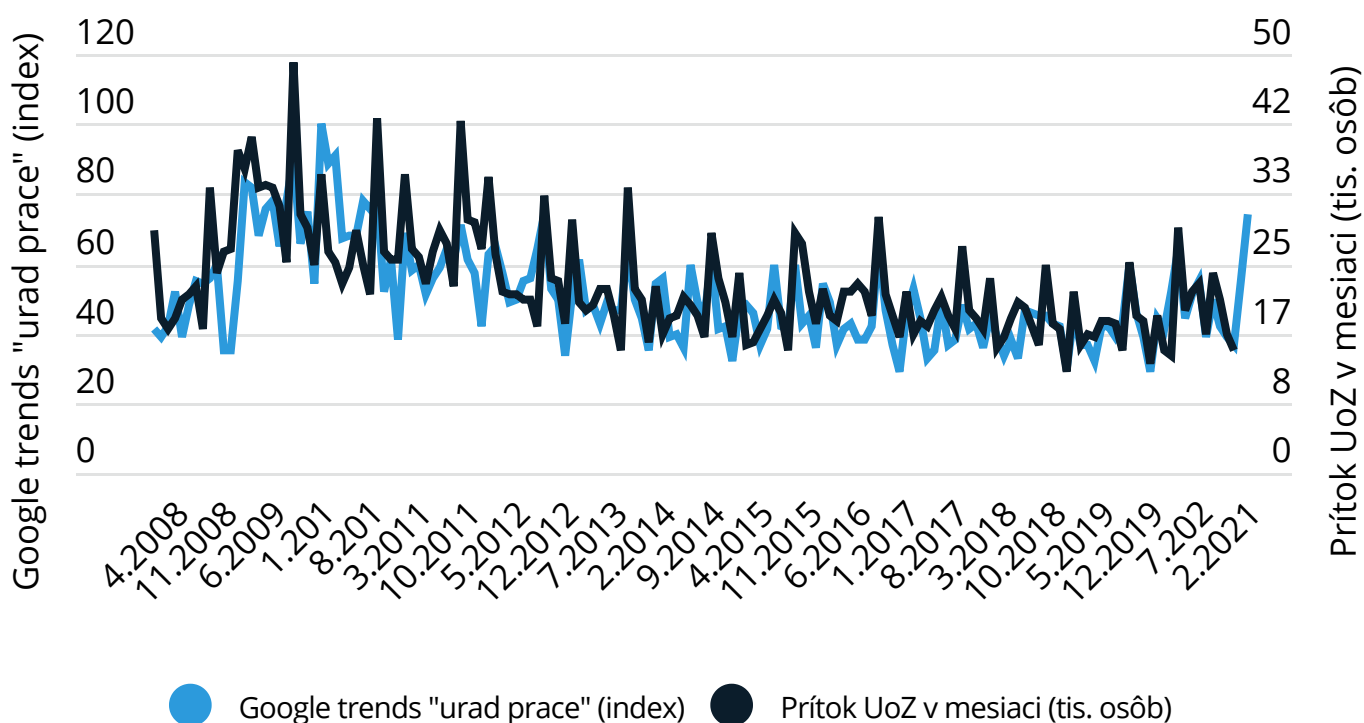
*chýbajúci údaj (registrované v SK: 106,9; registrované v zahraničí: 172,7; spolu: 130,5) v poslednom týždni roku 2020 reflektuje prudký nárast spôsobený odlišným započítaním sviatkov v porovnaní s príslušným týždňom predchádzajúci kalendárny rok.

Spotreba elektriny na Slovensku v 2020 (% medziročná zmena)

[Download data](#)

Zdroj: dae, IFP

Vyhľadávanie pojmu „urad prace“ na Google a prítok do nezamestnanosti

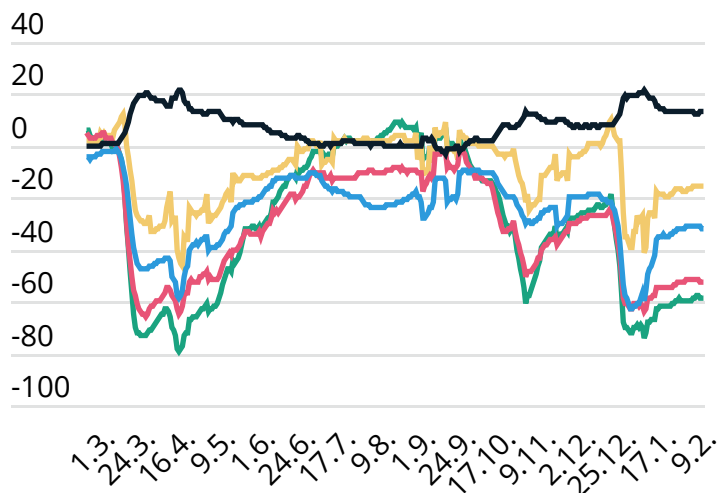
● Google trends "urad prace" (index) ● Prítok UoZ v mesiaci (tis. osôb)

[Download data](#)

Zdroj: Google, ÚPSVaR, IFP

Mobilita na Slovensku (% zmena oproti jan. a feb. 2020, 7-dňový priemer)

- obchody a voľný čas
- potraviny a lekárne
- stanice verejnej dopravy
- pracoviská
- bydliská

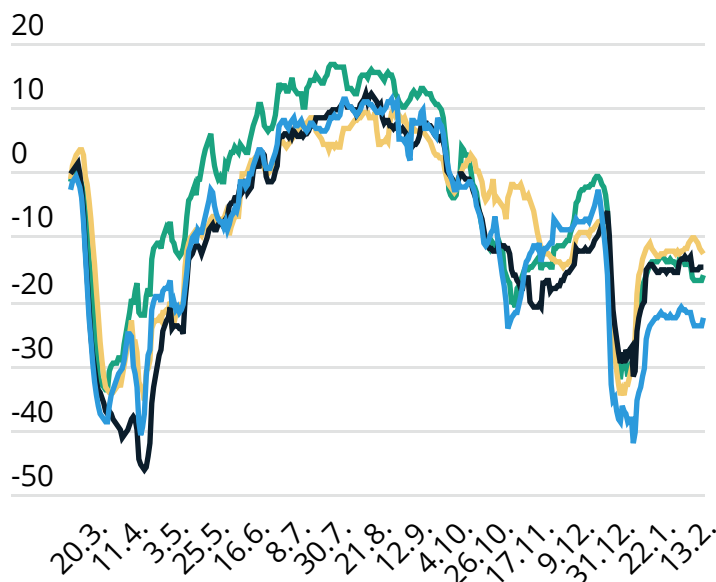

Download data

Zdroj: Google Mobility, IFP

Mobilita mimo bydliska podľa FB (% zmena oproti feb., 7-dňový priemer)

- CZ
- HU
- PL
- SK

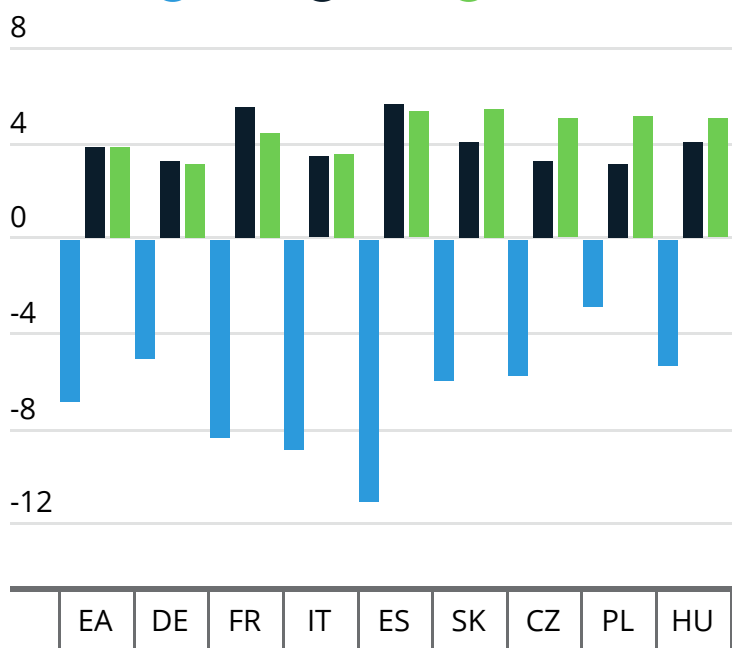

Download data

Zdroj: Facebook, IFP

Odhad rastu v krajinách eurozóny podľa zimnej prognózy EK (celoročný rast v %)

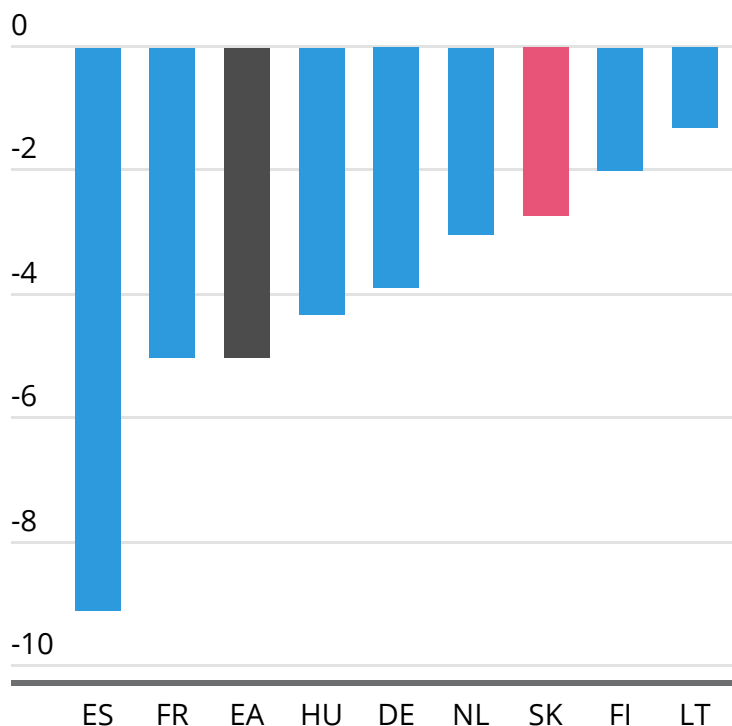
- 2020
- 2021
- 2022

Download data

Zdroj: EK, IFP

Rast HDP Európy v 4. štvrtroku 2020 (medziročný rast v %)

Download data

Zdroj: Eurostat, IFP

